

Kunnskapsdepartementet

Deres ref.: 22/1447-

Vår ref.: UtdBeSø/0622

Dato: 9.juni 2020

Høringssvar på rapport fra ekspertutvalg om finansiering av universitet og høyskoler

YS vil i sitt høringssvar konsentrere seg om rapportens kapittel 4 som omhandler problemstillinger knyttet til den samlede finansieringen av universiteter og høyskoler, og spesielt vektlegge det som dreier seg om livslang læring, og fleksible og desentraliserte tilbud.

YS har over flere år trukket fram utfordringer knyttet til dimensjonering, tilgang til etter- og videreutdanningstilbud for voksne, fleksible opplæringstilbud som tar hensyn til de som har familie, er i jobb, eller bor et godt stykke unna ordinære opplæringssteder, rettigheter til etter- og videreutdanning, og overordnet livslang læring. Vi er derfor glad for at utvalget berører alle disse områdene.

I likhet med utvalget ser vi utfordringene med å lage en god dimensjonering i utdanningen, men forstår utvalgets synspunkter når det gjelder skepsisen med å måle dimensjonering og relevans ut fra sysselsetting i en begrenset tidsperiode etter studiet. Vi oppfatter imidlertid utvalget slik at arbeidslivsrelevans og kompetanseetterspørsel i arbeidslivet må vektes i større grad enn nå, og at søkerens etterspørsel ikke skal være det mest avgjørende element for de utdanningstilbud som gis. Dette er i tilfelle i overensstemmelse med YS sine synspunkter.

Et arbeidsliv i endring har behov for et utdanningssystem som svarer opp denne endringen. Livslang læring er blitt viktigere i takt med de raske endringene i arbeidslivet. Satsing på utdanning og læring der folk bor er et godt utgangspunkt, også i de områder der det bor mange mennesker og der det er et mangfoldig arbeidsliv.

Etter- og videreutdanning er det viktigste tiltaket i forhold til muligheten for livslang læring. YS er bekymret for at tilbudene vi har i dag verken er mange nok, dekker den nødvendige kompetanseetterspørselen, har nok plasser, eller tilgjengelige nok. Tidligere utvalg har pekt på disse utfordringene og det er blitt debattert i mange ulike sammenhenger. Det blir ofte pekt på manglende økonomiske insentiver som årsak, både på individnivå og systemnivå. YS ser behovet for å finne nye løsninger på hvordan UH-sektoren skal øke tilbudene til etter- og videreutdanning slik at dette resulterer i flere studieplasser og et bredere faglig tilbud. Vi tror det er nødvendig med flere tiltak, der finansiering må være en del av dette. I likhet med utvalget mener vi at den økonomiske delen av dette må være "nye penger", men da gjerne sett i sammenheng med endringer f.eks. i kandidatindikatoren og resultatbaserte uttelling for studiepoeng.

Muligheten for gjenbruk av ordinære utdanningstilbud for bruk i etter- og videreutdanningstilbudene, er ikke viktig kun av hensyn til det økonomiske perspektivet. Dette er også viktig i forhold til fleksibilitet fordi det legger bedre til rette for voksne som over tid kan ta flere mindre opplæringskurs som henger sammen, og bygge dette sammen til en større enhet. Dette kan være en god motivasjon for mange voksne til å søke seg til mer utdanning.

På tross av høyskolesektorens autonomi, har departementet mulighet for å bruke styring av sektoren når det gjelder prioriteringer for omfang av etter- og videreutdanningstilbud. Denne muligheten bør benyttes under forutsetning av at det skjer sammen med tilstrekkelige andre formelle og økonomiske tiltak.

YS er klare på at nye løsninger ikke må utfordre gratisprinsippet vi har for utdanning.

YS er blant de som har fremmet forslag om å innføre en rett til etter- og videreutdanning, og er glad for at utvalget synes dette er interessant og oppfordrer regjeringen til å vurdere dette nærmere. Selv om det ligger utenfor dette utvalgets mandat, vil vi kommentere at ved innføring av en slik rett må en i tillegg til å gjøre noe med omfang av tilbud, også se på den individuelle finansieringen og på opptakskriteriene til høyere utdanning for voksne.

Med vennlig hilsen

Bente Søgaard

Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund - YS